

# Finansutskottets betänkande 2023/24:FiU12

## En effektivare upphandlingstillsyn

---

### Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till ändringar i lagen om offentlig upphandling, lagen om upphandling inom försörjningssektorerna, lagen om upphandling av koncessioner och lagen om kollektivtrafik.

Lagändringarna innebär bl.a. att Konkurrensverket ges utökade befogenheter, att tidsfristen för att besluta om en upphandlingsskadeavgift förlängs till två år och att avgiftens tak höjs från 10 miljoner kronor till 20 miljoner kronor. De dokumentationsskyldigheter som framgår av de nämnda upphandlingslagarna förenas med en tidsfrist som anger att dokumentationen ska vara slutförd senast 30 dagar efter att avtal har ingåtts eller att beslut om att avbryta upphandlingen har fattats. Konkurrensverket ska också kunna förelägga upphandlande myndigheter och enheter att besluta om riktlinjer för användning av direktupphandling. Konkurrensverket, som är tillsynsmyndighet över den offentliga upphandlingen, ska också ges utökade befogenheter vid tillsynen. Syftet med förslagen är att tillsynen ska bli mer effektiv.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2024.

Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionsyrkandet.

I betänkandet finns en reservation (S).

### *Behandlade förslag*

Proposition 2023/24:3 En effektivare upphandlingstillsyn.

Ett yrkande i en följdmotion.

# Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut .....	3
Redogörelse för ärendet .....	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Utskottets överväganden.....	5
En effektivare upphandlingstillsyn .....	5
Ökade befogenheter för Konkurrensverket m.m. ....	8
Reservation .....	9
Ökade befogenheter för Konkurrensverket m.m., punkt 2 (S).....	9
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag .....	10
Propositionen .....	10
Följdmotionen .....	10
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag .....	11

# Utskottets förslag till riksdagsbeslut

## 1. En effektivare upphandlingstillsyn

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (2016:1145) om offentlig upphandling,
2. lag om ändring i lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna,
3. lag om ändring i lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner,
4. lag om ändring i lagen (2010:1065) om kollektivtrafik.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2023/24:3 punkterna 1–4.

## 2. Ökade befogenheter för Konkurrensverket m.m.

Riksdagen avslår motion

2023/24:1518 av Mikael Damberg m.fl. (S).

*Reservation (S)*

Stockholm den 23 november 2023

På finansutskottets vägnar

*Edward Riedl*

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Edward Riedl (M), Mikael Damberg (S), Gunilla Carlsson (S), Dennis Dioukarev (SD), Jan Ericson (M), Ingela Nylund Watz (S), Charlotte Quensel (SD), Ida Drougge (M), Ali Esbati (V), Hans Eklind (KD), Martin Ådahl (C), David Perez (SD), Janine Alm Ericson (MP), Cecilia Rönn (L), Eva Lindh (S), Joakim Sandell (S) och Josef Fransson (SD).

# Redogörelse för ärendet

## Ärendet och dess beredning

I lagstiftningen om offentlig upphandling finns bestämmelser om upphandlingsskadeavgiften. När dessa bestämmelser infördes aviserades att en översyn skulle göras efter en viss tid (prop. 2009/10:180 del 1 s. 184 och 196). Den nu aktuella propositionen grundar sig på en sådan översyn.

I en skrivelse hösten 2015 framförde Konkurrensverket till Finansdepartementet att en sådan översyn borde göras av bestämmelserna om när myndigheten ska vara skyldig att hos allmän förvaltningsdomstol ansöka om upphandlingsskadeavgift (Fi2015/00065). Under hösten 2019 lämnade Konkurrensverket en promemoria till Finansdepartementet med förslag på hur tillsynen över den offentliga upphandlingen kan förbättras (Fi2019/02619).

Inom Finansdepartementet har departementspromemorian En effektivare upphandlingstillsyn (Ds 2022:5) tagits fram. I promemorian föreslås bl.a. en ändrad beslutsordning i fråga om upphandlingsskadeavgiften, på så sätt att Konkurrensverket som första instans ska kunna besluta om sådan avgift i stället för att myndigheten ansöker om detta hos allmän förvaltningsdomstol. I denna proposition behandlas förslagen i departementspromemorian.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut återges i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2. Lagförslaget har granskats av Lagrådet.

En motion har väckts med anledning av propositionen. Förslagen i motionen finns i bilaga 1.

# Utskottets överväganden

## En effektivare upphandlingstillsyn

### Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i lagen om offentlig upphandling, lagen om upphandling av koncessioner, lagen om upphandling inom försörjningssektorerna och lagen om kollektivtrafik. Med de föreslagna ändringarna blir tillsynen över offentliga upphandlingar mer effektiv bl.a. genom att Konkurrensverket ges utökade befogenheter.

### Propositionen

*Tillsynsmyndigheten får besluta om en upphandlingsskadeavgift*

#### En ändrad beslutsordning för en effektivare tillsyn

I Sverige är Konkurrensverket tillsynsmyndighet för den offentliga upphandlingen. Regeringen föreslår att tillsynsmyndigheten ska få fatta beslut om en upphandlingsskadeavgift i upphandlingar enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner och lagen (2016:1145) om upphandling inom försörjningssektorerna. Tillsynsmyndighetens beslut om en upphandlingsskadeavgift ska få överklagas till den förvaltningsrätt i vars domkrets den upphandlande myndigheten eller enheten har sin hemvist. Det ska krävas prövningstillstånd vid överklagande till kammarrätten.

#### När ska tillsynsmyndigheten som utgångspunkt vara skyldig att besluta om en upphandlingsskadeavgift?

Regeringen föreslår att tillsynsmyndigheten ska besluta att en upphandlande myndighet eller enhet ska betala en upphandlingsskadeavgift om en allmän förvaltningsdomstol i ett avgörande som har fått laga kraft har fastställt att ett avtal får bestå trots att det har slutits i strid med bestämmelserna om avtalsspärr. Detsamma ska gälla om en allmän förvaltningsdomstol i ett avgörande som har fått laga kraft har fastställt att ett avtal får bestå på grund av tvingande hänsyn till ett allmänintresse. I övriga fall då en upphandlingsskadeavgift kan påföras ska tillsynsmyndigheten få besluta att en upphandlande myndighet eller enhet ska betala en upphandlingsskadeavgift. I ringa fall ska det inte påföras någon avgift. Vidare ska eftergift få beviljas, om det finns synnerliga skäl.

### *Dokumentationsskyldigheten förenas med en tidsfrist*

Regeringen föreslår att en upphandlande myndighet eller enhet löpande ska dokumentera genomförandet av en upphandling som genomförs enligt lagen om offentlig upphandling, lagen om upphandling av koncessioner och lagen om upphandling inom försörjningssektorerna. Dokumentationen ska vara slutförd senast 30 dagar efter att ett avtal ingåtts eller att beslut om att avbryta upphandlingen har fattats. Skyldigheten i lagen om offentlig upphandling att upprätta en individuell rapport ska vara slutförd senast 30 dagar efter att ett avtal ingåtts eller att beslut om att avbryta upphandlingen har fattats. Lämplig information om varje kontrakt som tilldelas, ramavtal som ingås och dynamiskt inköpsystem som inrättas enligt regelverket för upphandling inom försörjningssektorerna ska finnas tillgänglig senast 30 dagar efter att ett avtal ingåtts eller att beslut om att avbryta upphandlingen har fattats.

### *Tillämpningsområdet för upphandlingsskadeavgiften*

Regeringen bedömer att tillämpningsområdet för upphandlingsskadeavgiften inte bör utvidgas.

### *Taket för upphandlingsskadeavgiften höjs*

Regeringen föreslår att det högsta belopp som en upphandlingsskadeavgift kan uppgå till ska höjas från 10 000 000 kronor till 20 000 000 kronor i lagen om offentlig upphandling, lagen om upphandling av koncessioner och lagen om upphandling inom försörjningssektorerna.

### *Tidsfristen för att besluta om en upphandlingsskadeavgift förlängs*

Regeringen föreslår att tidsfristen för att besluta om en upphandlingsskadeavgift i lagen om offentlig upphandling, lagen om upphandling av koncessioner och lagen om upphandling inom försörjningssektorerna ska vara två år i de fall ingen leverantör har ansökt om överprövning av avtalets giltighet.

### *Förelägganden*

#### **En möjlighet att besluta om förelägganden om riktlinjer bör införas**

Regeringen föreslår att tillsynsmyndigheten ska kunna förelägga en upphandlande myndighet eller enhet, eller den som tillsynsmyndigheten bedömer vara en sådan myndighet eller enhet, att besluta om riktlinjer för direktupphandling enligt lagen om offentlig upphandling, lagen om upphandling av koncessioner och lagen om upphandling inom försörjningssektorerna. Detsamma ska gälla även riktlinjer om direkttilldelning enligt lagen (2010:1065) om kollektivtrafik.

**Kretsen för utredningsförelägganden bör inte utvidgas**

Regeringen bedömer att kretsen till vilka tillsynsmyndigheten kan rikta förelägganden om att lämna uppgifter, visa upp en handling eller lämna över en kopia inte bör utvidgas till att omfatta även leverantörer.

**Utredningsförelägganden bör inte kunna förenas med vite**

Regeringen bedömer att det i nuläget inte bör införas en möjlighet att förena utredningsförelägganden med vite.

**Det saknas tillräckliga skäl att låta beslut om utredningsförelägganden gälla omedelbart**

Regeringen bedömer att det saknas tillräckliga skäl för att ge tillsynsmyndigheten befogenhet att besluta att ett utredningsföreläggande ska gälla omedelbart.

*En möjlighet till förelägganden för att lagen ska följas bör inte införas*

Regeringen bedömer att det inte bör införas en befogenhet för tillsynsmyndigheten att besluta om förelägganden för att säkerställa att upphandlingslagstiftningen följs.

*Ett samlat tillsyns- och sanktionskapitel*

Regeringen föreslår att bestämmelserna om upphandlingsskadeavgift och tillsyn ska tas in i ett gemensamt kapitel i lagen om offentlig upphandling, lagen om upphandling av koncessioner respektive lagen om upphandling inom försörjningssektorerna.

*Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser*

Regeringen föreslår att lagändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2024. Äldre bestämmelser ska fortfarande gälla för upphandlingar som har påbörjats före ikraftträdandet.

**Utskottets ställningstagande**

Utskottet välkomnar regeringens förslag i propositionen som syftar till att göra tillsynen av offentliga upphandlingar mer effektiv. Förslagen innebär bl.a. att Konkurrensverket ges utökade befogenheter, att tidsfristen för att besluta om upphandlingsskadeavgift förlängs till två år och att avgiftens tak höjs från 10 miljoner kronor till 20 miljoner kronor. De dokumentationsskyldigheter som framgår av de nämnda upphandlingslagarna förenas med en tidsfrist som anger att dokumentationen ska vara slutförd senast 30 dagar efter att ett avtal har ingåtts eller att beslut om att avbryta upphandlingen har fattats. Konkurrensverket ska också kunna förelägga upphandlande myndigheter och enheter att besluta om riktlinjer för användning av direktupphandling.

Utskottet anser att riksdagen bör anta regeringens lagförslag av de skäl som anförs i propositionen.

## Ökade befogenheter för Konkurrensverket m.m.

### Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkandet om utökad möjlighet för Konkurrensverket att besluta om en upphandlingsskadeavgift och att bestämmelserna om att lämna in uppgifter när en utredning har inletts även bör gälla leverantörer och inte enbart den upphandlande myndigheten.

Jämför reservationen (S).

### Motionen

I kommittémotion 2023/24:1518 av Mikael Damberg m.fl. (S) instämmer motionärerna i stora delar med de förslag som anges i propositionen. Motionärerna anser dock att Konkurrensverket bör få utökad möjlighet att besluta om en upphandlingsskadeavgift för att de som vinner upphandlingar bättre ska följa reglerna om efterannonsering och publicering av annonser om offentliga upphandlingar i en registrerad databas. Vidare anser motionärerna att det också är rimligt att bestämmelserna om att lämna in uppgifter när en utredning har inletts även bör gälla leverantörer och inte enbart den upphandlande myndigheten. Det skulle underlätta uppföljningen och granskningen av om kraven i en upphandling har följts. Motionärerna föreslår därför att riksdagen ska tillkännage för regeringen att den bör återkomma till riksdagen med förslag på ändringar med denna innebörd.

### Utskottets ställningstagande

I likhet med regeringen anser utskottet att de förslag som regeringen lämnar i propositionen kommer att göra tillsynen av offentliga upphandlingar mer effektiv. Utskottet delar regeringens bedömning att det i nuläget inte finns tillräckliga skäl att utvidga tillämpningsområdet för upphandlingsskadeavgiften. Detsamma gäller frågan om att utvidga personkretsen till vilken tillsynsmyndigheten kan rikta ett föreläggande om att lämna uppgifter, visa upp en handling eller lämna en kopia till att omfatta även leverantörer. Utskottet konstaterar dock att Konkurrensverket redan i dag på frivillig väg kan kontakta marknadens aktörer för att t.ex. undersöka hur en viss marknad ser ut. Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motionsyrkandet.



# Reservation

## **Ökade befogenheter för Konkurrensverket m.m., punkt 2 (S)**

av Mikael Damberg (S), Gunilla Carlsson (S), Ingela Nylund Watz (S), Eva Lindh (S) och Joakim Sandell (S).

### *Förslag till riksdagsbeslut*

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion  
2023/24:1518 av Mikael Damberg m.fl. (S).

### *Ställningstagande*

Till stor del ställer vi oss bakom de förslag som återfinns i propositionen och håller med om att lagändringarna kommer att möjliggöra att upphandlings-tillsynen blir effektivare.

Vi har dock några ytterligare förslag som fanns med i departementspromemorian En effektivare upphandlingstillsyn (Ds 2022:5) från den socialdemokratiska regeringen, men som saknas i den aktuella propositionen. Upphandlingsmyndigheten och flera andra remissinstanser betonar behovet av efterannonsering för att skapa insyn och transparens samt för att komma till rätta med oegentligheter. Dessutom ger en sådan reglering bättre statistik på upphandlingsområdet och underlättar uppföljning. Det är därför enligt vår mening rimligt att Konkurrensverket ska få fatta beslut om en upphandlingsskadeavgift för att de som vinner upphandlingar bättre ska följa reglerna om efterannonsering och publicering av annonser om offentliga upphandlingar i en registrerad annonsdatabas. Vi anser också att det är rimligt att bestämmelserna om att lämna in uppgifter när en utredning har inletts även bör gälla leverantörer och inte enbart den upphandlande myndigheten. Det skulle göra det lättare att följa upp och granska om kraven i en upphandling har följts.

BILAGA 1

## Förteckning över behandlade förslag

### Propositionen

*Proposition 2023/24:3 En effektivare upphandlingstillsyn:*

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2016:1145) om offentlig upphandling.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner.
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2010:1065) om kollektivtrafik.

### Följdmotionen

*2023/24:1518 av Mikael Damberg m.fl. (S):*

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Konkurrensverket utökad möjlighet att besluta om upphandlingsskadeavgift och om att utredningsförelägganden bör kunna riktas även till leverantörer och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

# Regeringens lagförslag

## 1 Förslag till lag om ändring i lagen (2016:1145) om offentlig upphandling

Härigenom föreskrivs<sup>1</sup> i fråga om lagen (2016:1145) om offentlig upphandling<sup>2</sup>

dels att 21 och 22 kap. ska upphöra att gälla,

dels att 1 kap. 1 §, 12 kap. 14 och 16 §§, 19 kap. 1 och 22 §§ och 19 a kap. 1 och 11 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas ett nytt kapitel, 21 kap., av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse*

*Föreslagen lydelse*

### **1 kap.**

#### **1 §<sup>3</sup>**

Innehållet i denna lag är uppdelat enligt följande:

- lagens innehåll, tillämpningsområde och definitioner (1 kap.),
- blandad upphandling (2 kap.),
- undantag från lagens tillämpningsområde (3 kap.),
- allmänna bestämmelser (4 kap.),
- tröskelvärden (5 kap.),
- upphandlingsförfaranden (6 kap.),
- ramavtal, inköpscentraler och annan samordnad upphandling (7 kap.),
- elektroniska metoder för upphandling (8 kap.),
- tekniska krav (9 kap.),
- annonsering av upphandling och inbjudan till anbudssökande (10 kap.),
- tidsfrister för anbudsansökningar och anbud (11 kap.),
- kommunikation, information till leverantörer och dokumentation (12 kap.),
- uteslutning av leverantörer (13 kap.),
- kvalificering (14 kap.),
- egen försäkran och utredning om leverantörer (15 kap.),
- utvärdering av anbud och tilldelning av kontrakt (16 kap.),
- fullgörande av kontrakt (17 kap.),
- projekttävlingar (18 kap.),

<sup>1</sup> Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/24/EU av den 26 februari 2014 om offentlig upphandling och om upphävande av direktiv 2004/18/EG, i lydelsen enligt kommissionens delegerade förordning (EU) 2021/1952.

<sup>2</sup> Senaste lydelse av 21 kap. 1 § 2021:1110

21 kap. 4 § 2021:1110.

<sup>3</sup> Senaste lydelse 2021:1110.

- annonspliktiga upphandlingar under tröskelvärdena och annonspliktiga upphandlingar av tjänster enligt bilaga 2 (19 kap.),
  - direktupphandling (19 a kap.),
  - avtalsspärr, överprövning och skadestånd (20 kap.),
  - upphandlingsskadeavgift (21 kap.),
  - *tillsyn* (22 kap.).
- Till lagen hör följande bilagor:
- Förteckning över byggtreprenadkontrakt (bilaga 1),
  - Förteckning över sociala tjänster och andra särskilda tjänster (bilaga 2),
  - och
  - Definitioner av vissa tekniska specifikationer (bilaga 3).

## 12 kap.

### 14 §

En upphandlande myndighet ska dokumentera genomförandet av en upphandling. Dokumentationen ska vara tillräcklig för att *motivera myndighetens* beslut under upphandlingens samtliga skeden.

En upphandlande myndighet ska *löpande* dokumentera genomförandet av en upphandling. Dokumentationen ska vara tillräcklig för att *myndigheten ska kunna motivera sina* beslut under upphandlingens samtliga skeden.

*Dokumentationen ska vara slutförd senast 30 dagar efter att myndigheten har ingått avtal eller fattat beslut om att avbryta upphandlingen.*

### 16 §

Av en individuell rapport ska följande framgå:

1. skäl till att ett anbud som har förkastats har ansetts vara onormalt lågt,
2. skäl till att ett kontrakt eller ramavtal inte har tilldelats en leverantör,
3. skäl till att en leverantör inte har godkänts som deltagare i ett dynamiskt inköpssystem,
4. skäl till att förhandlat förfarande med föregående annonsering, förhandlat förfarande utan föregående annonsering eller konkurrenspräglad dialog har tillämpats,
5. skäl till att inlämning av anbud med andra medel än elektroniska har godkänts, och
6. intressekonflikter och åtgärder som vidtagits till följd av dem.

*En individuell rapport ska ha upprättats senast 30 dagar efter att myndigheten har ingått avtal eller fattat beslut om avbrytande av upphandlingen.*

Den individuella rapporten eller huvuddragen i den ska på begäran

Den individuella rapporten eller huvuddragen i den ska på begäran

skickas till Europeiska kommissionen eller den tillsynsmyndighet som avses i 22 kap. 1 §.

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om vilka uppgifter en individuell rapport ska innehålla.

### 19 kap.

#### 1 §<sup>4</sup>

Detta kapitel gäller för

1. upphandling eller projekttävling vars värde beräknas understiga det tröskelvärde som avses i 5 kap. 1 eller 2 §, och

2. upphandling eller projekttävling av en tjänst av sådant slag som anges i bilaga 2.

Vid upphandling enligt detta kapitel gäller även bestämmelserna i 1–3 kap., 5 kap. och 20–22 kap.

Vid upphandling enligt detta kapitel gäller även bestämmelserna i 1–3 kap., 5 kap., 20 och 21 kap.

Om direktupphandling får användas enligt 19 a kap. gäller endast bestämmelserna i det kapitlet.

#### 22 §<sup>5</sup>

En upphandlande myndighet ska dokumentera genomförandet av en upphandling. Dokumentationen ska vara tillräcklig för att myndigheten ska kunna motivera sina beslut under upphandlingens samtliga skeden.

En upphandlande myndighet ska *löpande* dokumentera genomförandet av en upphandling. Dokumentationen ska vara tillräcklig för att myndigheten ska kunna motivera sina beslut under upphandlingens samtliga skeden.

Vid upphandling av en tjänst av sådant slag som anges i bilaga 2 ska en upphandlande myndighet dokumentera upphandlingen med tillämpning av 12 kap. 15 och 16 §§ om individuella rapporter.

*Dokumentationen ska vara slutförd senast 30 dagar efter att myndigheten har ingått avtal eller fattat beslut om att avbryta upphandlingen.*

### 19 a kap.

#### 1 §<sup>6</sup>

Detta kapitel gäller vid direktupphandling. Med direktupphandling avses ett förfarande för tilldelning av kontrakt eller ingående av ramavtal utan krav på att den upphandlande myndigheten först ska informera om sin avsikt att upphandla genom en annons om anbudsinfördran.

Vid direktupphandling gäller även 1–3 kap., 5 kap. och 20–22 kap.

Vid direktupphandling gäller även 1–3 kap., 5 kap., 20 och 21 kap.

<sup>4</sup> Senaste lydelse 2021:1110.

<sup>5</sup> Senaste lydelse 2021:1110.

<sup>6</sup> Senaste lydelse 2021:1110.

11 §<sup>7</sup>

En upphandlande myndighet ska dokumentera genomförandet av en direktupphandling om upphandlingens värde *uppgår till minst* 100 000 kronor. Dokumentationen ska vara tillräcklig för att myndigheten ska kunna motivera sina beslut under upphandlingens samtliga skeden.

En upphandlande myndighet ska *löpande* dokumentera genomförandet av en direktupphandling om upphandlingens värde *överstiger* 100 000 kronor. Dokumentationen ska vara tillräcklig för att myndigheten ska kunna motivera sina beslut under upphandlingens samtliga skeden.

*Dokumentationen ska vara slutförd senast 30 dagar efter att myndigheten har ingått avtal eller fattat beslut om att avbryta upphandlingen.*

## 21 kap. Tillsyn och upphandlingsskadeavgift

### Tillsyn

*Allmänna bestämmelser om tillsyn*

**1 §** Den myndighet som regeringen bestämmer ska utöva tillsyn över att denna lag följs.

**2 §** Tillsynsmyndigheten får hämta in upplysningar som är nödvändiga för tillsynsverksamheten från en upphandlande myndighet eller den som tillsynsmyndigheten bedömer vara en upphandlande myndighet. Om det behövs på grund av brådska, materialets omfång eller något annat förhållande, får upplysningarna hämtas in genom besök hos den upphandlande myndigheten.

**3 §** En upphandlande myndighet eller den som tillsynsmyndigheten bedömer vara en upphandlande myndighet är skyldig att lämna de upplysningar som tillsynsmyndigheten begär för sin tillsyn.

*Förelägganden*

**4 §** Tillsynsmyndigheten får förelägga en upphandlande myndighet eller den som tillsynsmyndigheten bedömer vara en upphandlande myndighet att besluta om riktlinjer för direktupphandling enligt 19 a kap. 15 §.

**5 §** Om det behövs för att tillsynsmyndigheten ska kunna utöva tillsyn får myndigheten förelägga en upphandlande myndighet eller den som tillsynsmyndigheten bedömer vara en upphandlande myndighet att lämna uppgifter, visa upp en handling eller lämna över en kopia av handlingen.

<sup>7</sup> Senaste lydelse 2021:1110.

## Upphandlingsskadeavgift

### *Beslut om upphandlingsskadeavgift*

**6 §** Tillsynsmyndigheten ska besluta att en upphandlande myndighet ska betala en särskild avgift (upphandlingsskadeavgift) om en allmän förvaltningsdomstol i ett avgörande som fått laga kraft har fastställt

1. att ett avtal får bestå, trots att det har slutits i strid med bestämmelserna om avtalsspär i 20 kap. 1, 3 eller 8 §, eller

2. att ett avtal får bestå på grund av tvingande hänsyn till ett allmänintresse enligt 20 kap. 14 §.

**7 §** Tillsynsmyndigheten får besluta att en upphandlande myndighet ska betala en upphandlingsskadeavgift om den upphandlande myndigheten har slutit ett avtal med en leverantör utan föregående annonsering enligt 10 kap. 1, 2 eller 3 §, 18 kap. 2 § eller 19 kap. 6 §.

**8 §** I ringa fall ska någon upphandlingsskadeavgift inte påföras. Vidare får eftergift beviljas om det finns synnerliga skäl.

### *Upphandlingsskadeavgiftens storlek*

**9 §** Upphandlingsskadeavgiften ska uppgå till lägst 10 000 kronor och högst 20 000 000 kronor. Avgiften får inte överstiga tio procent av upphandlingens värde enligt 5 kap.

Vid fastställande av upphandlingsskadeavgiftens storlek ska särskild hänsyn tas till hur allvarlig överträdelsen är.

### *Tidsfrister för beslut om avgift*

**10 §** Ett beslut om upphandlingsskadeavgift enligt 6 § ska meddelas inom sex månader från den tidpunkt då det avgörande som beslutet grundas på fick laga kraft.

**11 §** Ett beslut om upphandlingsskadeavgift enligt 7 § ska meddelas inom två år från det att avtalet slöts. Beslutet får dock inte meddelas innan tiden för att ansöka om överprövning av ett avtals giltighet har löpt ut.

Om en eller flera leverantörer har ansökt om överprövning av avtalets giltighet får ett beslut om upphandlingsskadeavgift inte meddelas förrän samtliga beslut med anledning av överprövningen har fått laga kraft. Beslutet ska då meddelas inom sex månader från den tidpunkt då samtliga beslut med anledning av överprövningen fick laga kraft.

### *Betalning av avgift*

**12 §** Upphandlingsskadeavgiften tillfaller staten.

**13 §** En upphandlingsskadeavgift ska betalas till tillsynsmyndigheten inom 30 dagar från det att beslutet fick laga kraft eller inom den längre tid som anges i beslutet.

Om avgiften inte betalas i tid, ska tillsynsmyndigheten lämna den obetalda avgiften till indrivning. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

**14 §** En beslutad upphandlingsskadeavgift faller bort, om beslutet inte har kunnat verkställas inom fem år från att det fick laga kraft.

### **Överklagande**

**15 §** Tillsynsmyndighetens beslut om upphandlingsskadeavgift eller förelägganden får överklagas till den förvaltningsrätt i vars domkrets den som beslutet riktar sig till har sin hemvist. När ett beslut överklagas är tillsynsmyndigheten motpart i domstolen.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

- 
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.
  2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för sådana upphandlingar som har påbörjats före ikraftträdandet.



## 2            Förslag till lag om ändring i lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna

Härigenom föreskrivs<sup>1</sup> i fråga om lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna<sup>2</sup>

*dels* att 21 och 22 kap. ska upphöra att gälla,

*dels* att 1 kap. 1 §, 12 kap. 14 och 15 §§, 19 kap. 1 och 22 §§ och 19 a kap. 1 och 10 §§ ska ha följande lydelse,

*dels* att det ska införas ett nytt kapitel, 21 kap., av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse*

*Föreslagen lydelse*

### **1 kap.**

#### 1 §<sup>3</sup>

Innehållet i denna lag är uppdelat enligt följande:

- lagens innehåll, tillämpningsområde och definitioner (1 kap.),
- verksamheter som omfattas av lagen och blandad upphandling (2 kap.),
- undantag från lagens tillämpningsområde (3 kap.),
- allmänna bestämmelser (4 kap.),
- tröskelvärden (5 kap.),
- upphandlingsförfaranden (6 kap.),
- ramavtal, inköpscentraler och annan samordnad upphandling (7 kap.),
- elektroniska metoder för upphandling (8 kap.),
- tekniska krav (9 kap.),
- annonsering av upphandling och inbjudan till anbudssökande (10 kap.),
- tidsfrister för anbudsansökningar och anbud (11 kap.),
- kommunikation, information till leverantörer och dokumentation (12 kap.),
- uteslutning av leverantörer (13 kap.),
- kvalificering (14 kap.),
- utvärdering av anbud och tilldelning av kontrakt (15 kap.),
- fullgörande av kontrakt (16 kap.),
- projektävlingar (17 kap.),
- anbud som omfattar varor med ursprung i tredjeland (18 kap.),
- annonspliktiga upphandlingar under tröskelvärdena och annonspliktiga upphandlingar av tjänster enligt bilaga 2 (19 kap.),
- direktupphandling (19 a kap.),
- avtalsspärr, överprövning och skadestånd (20 kap.),
- avtalsspärr, överprövning och skadestånd (20 kap.), och

<sup>1</sup> Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/25/EU av den 26 februari 2014 om upphandling av enheter som är verksamma på områdena vatten, energi, transporter och posttjänster och om upphävande av direktiv 2004/17/EG, i den ursprungliga lydelsen.

<sup>2</sup> Senaste lydelse av

21 kap. 1 § 2021:1111

21 kap. 4 § 2021:1111.

<sup>3</sup> Senaste lydelse 2021:1111.

- upphandlingsskadeavgift (21 kap.), *och*
  - *tillsyn* (22 kap.).
- Till lagen hör följande bilagor:
- Förteckning över byggtreprenadkontrakt (bilaga 1),
  - Förteckning över sociala tjänster och andra särskilda tjänster (bilaga 2),
- och
- Definitioner av vissa tekniska specifikationer (bilaga 3).

## 12 kap.

### 14 §

En upphandlande enhet ska dokumentera genomförandet av en upphandling. Dokumentationen ska vara tillräcklig för att *motivera enhetens* beslut under upphandlingens samtliga skeden.

Dokumentationen eller huvuddragen i den ska på begäran skickas till Europeiska kommissionen eller den tillsynsmyndighet som avses i 22 kap. 1 §.

En upphandlande enhet ska *löpande* dokumentera genomförandet av en upphandling. Dokumentationen ska vara tillräcklig för att *enheten ska kunna motivera sina* beslut under upphandlingens samtliga skeden.

Dokumentationen eller huvuddragen i den ska på begäran skickas till Europeiska kommissionen eller den tillsynsmyndighet som avses i 21 kap. 1 §.

*Dokumentationen ska vara slutförd senast 30 dagar efter att den upphandlande enheten har ingått avtal eller fattat beslut om att avbryta upphandlingen.*

### 15 §

En upphandlande enhet ska bevara lämplig information om varje kontrakt som tilldelas, ramavtal som ingås och dynamiskt inköpssystem som inrättas.

Informationen som bevaras ska vara tillräcklig för att vid ett senare tillfälle kunna motivera beslut om

1. kvalificering, uteslutning och urval av leverantörer samt tilldelning av kontrakt,

2. användning av förhandlat förfarande utan föregående annonsering,

3. tillämpning av bestämmelserna i 3 kap. om att viss upphandling ska undantas från lagens tillämpningsområde, och

4. att godkänna inlämning av anbud med andra medel än elektroniska.

Informationen eller huvuddragen i den ska på begäran skickas till Europeiska kommissionen eller den tillsynsmyndighet som avses i 22 kap. 1 §.

Informationen eller huvuddragen i den ska på begäran skickas till Europeiska kommissionen eller den tillsynsmyndighet som avses i 21 kap. 1 §.

*Informationen ska finnas tillgänglig senast 30 dagar efter att den upphandlande enheten har ingått avtal*

*eller fattat beslut om att avbryta upphandlingen.*

### **19 kap.**

#### **1 §<sup>4</sup>**

Detta kapitel gäller för

1. upphandling eller projekttävling vars värde beräknas understiga det tröskelvärde som avses i 5 kap. 1 §, och

2. upphandling eller projekttävling av en tjänst av sådant slag som anges i bilaga 2.

Vid upphandling enligt detta kapitel gäller även bestämmelserna i 1–3 kap., 5 kap. och 20–22 kap. Vid upphandling enligt detta kapitel gäller även bestämmelserna i 1–3 kap., 5 kap., 20 och 21 kap.

Om direktupphandling får användas enligt 19 a kap. gäller endast bestämmelserna i det kapitlet.

#### **22 §<sup>5</sup>**

En upphandlande enhet ska dokumentera genomförandet av en upphandling. Dokumentationen ska vara tillräcklig för att enheten ska kunna motivera sina beslut under upphandlingens samtliga skeden.

En upphandlande enhet ska *löpan-*de dokumentera genomförandet av en upphandling. Dokumentationen ska vara tillräcklig för att enheten ska kunna motivera sina beslut under upphandlingens samtliga skeden.

Vid upphandling av en tjänst av sådant slag som anges i bilaga 2 ska en upphandlande enhet dokumentera upphandlingen med tillämpning av 12 kap. 15 § om bevarande av information.

*Dokumentationen ska vara slutförd senast 30 dagar efter att den upphandlande enheten har ingått avtal eller fattat beslut om att avbryta upphandlingen.*

### **19 a kap.**

#### **1 §<sup>6</sup>**

Detta kapitel gäller vid direktupphandling. Med direktupphandling avses ett förfarande för tilldelning av kontrakt eller ingående av ramavtal utan krav på att den upphandlande enheten först ska informera om sin avsikt att upphandla genom en annons om anbudsinfördran.

Vid direktupphandling gäller även 1–3 kap., 5 kap. och 20–22 kap.

Vid direktupphandling gäller även 1–3 kap., 5 kap., 20 och 21 kap.

<sup>4</sup> Senaste lydelse 2021:1111.

<sup>5</sup> Senaste lydelse 2021:1111.

<sup>6</sup> Senaste lydelse 2021:1111.

10 §<sup>7</sup>

En upphandlande enhet ska dokumentera genomförandet av en direktupphandling om upphandlingens värde *uppgår till minst* 100 000 kronor. Dokumentationen ska vara tillräcklig för att enheten ska kunna motivera sina beslut under upphandlingens samtliga skeden.

En upphandlande enhet ska *löpan-*de dokumentera genomförandet av en direktupphandling om upphandlingens värde *överstiger* 100 000 kronor. Dokumentationen ska vara tillräcklig för att enheten ska kunna motivera sina beslut under upphandlingens samtliga skeden.

*Dokumentationen ska vara slutförd senast 30 dagar efter att den upphandlande enheten har ingått avtal eller fattat beslut om att avbryta upphandlingen.*

## 21 kap. Tillsyn och upphandlingsskadeavgift

### Tillsyn

*Allmänna bestämmelser om tillsyn*

**1 §** Den myndighet som regeringen bestämmer ska utöva tillsyn över att denna lag följs.

**2 §** Tillsynsmyndigheten får hämta in upplysningar som är nödvändiga för tillsynsverksamheten från en upphandlande enhet eller den som tillsynsmyndigheten bedömer vara en upphandlande enhet. Om det behövs på grund av brådska, materialets omfång eller något annat förhållande, får upplysningarna hämtas in genom besök hos den upphandlande enheten.

**3 §** En upphandlande enhet eller den som tillsynsmyndigheten bedömer vara en upphandlande enhet är skyldig att lämna de upplysningar som tillsynsmyndigheten begär för sin tillsyn.

*Förelägganden*

**4 §** Tillsynsmyndigheten får förelägga en upphandlande enhet eller den som tillsynsmyndigheten bedömer vara en upphandlande enhet att besluta om riktlinjer för direktupphandling enligt 19 a kap. 14 §.

**5 §** Om det behövs för att tillsynsmyndigheten ska kunna utöva tillsyn får myndigheten förelägga en upphandlande enhet eller den som tillsynsmyndigheten bedömer vara en upphandlande enhet att lämna uppgifter, visa upp en handling eller lämna över en kopia av handlingen.

<sup>7</sup> Senaste lydelse 2021:1111.

## Upphandlingsskadeavgift

### *Beslut om upphandlingsskadeavgift*

**6 §** Tillsynsmyndigheten ska besluta att en upphandlande enhet ska betala en särskild avgift (upphandlingsskadeavgift) om en allmän förvaltningsdomstol i ett avgörande som fått laga kraft har fastställt

1. att ett avtal får bestå, trots att det har slutits i strid med bestämmelserna om avtalsspär i 20 kap. 1, 3 eller 8 §, eller

2. att ett avtal får bestå på grund av tvingande hänsyn till ett allmänintresse enligt 20 kap. 14 §.

**7 §** Tillsynsmyndigheten får besluta att en upphandlande enhet ska betala en upphandlingsskadeavgift om den upphandlande enheten har slutit ett avtal med en leverantör utan föregående annonsering enligt 10 kap. 1, 2, 3 eller 4 §, 17 kap. 2 § eller 19 kap. 6 §.

**8 §** I ringa fall ska någon upphandlingsskadeavgift inte påföras. Vidare får eftergift beviljas om det finns synnerliga skäl.

### *Upphandlingsskadeavgiftens storlek*

**9 §** Upphandlingsskadeavgiften ska uppgå till lägst 10 000 kronor och högst 20 000 000 kronor. Avgiften får inte överstiga tio procent av upphandlingens värde enligt 5 kap.

Vid fastställande av upphandlingsskadeavgiftens storlek ska särskild hänsyn tas till hur allvarlig överträdelsen är.

### *Tidsfrister för beslut om avgift*

**10 §** Ett beslut om upphandlingsskadeavgift enligt 6 § ska meddelas inom sex månader från den tidpunkt då det avgörande som beslutet grundas på fick laga kraft.

**11 §** Ett beslut om upphandlingsskadeavgift enligt 7 § ska meddelas inom två år från det att avtalet slöts. Beslutet får dock inte meddelas innan tiden för att ansöka om överprövning av ett avtals giltighet har löpt ut.

Om en eller flera leverantörer har ansökt om överprövning av avtalets giltighet får ett beslut om upphandlingsskadeavgift inte meddelas förrän samtliga beslut med anledning av överprövningen har fått laga kraft. Beslutet ska då meddelas inom sex månader från den tidpunkt då samtliga beslut med anledning av överprövningen fick laga kraft.

### *Betalning av avgift*

**12 §** Upphandlingsskadeavgiften tillfaller staten.

**13 §** En upphandlingsskadeavgift ska betalas till tillsynsmyndigheten inom 30 dagar från det att beslutet fick laga kraft eller inom den längre tid som anges i beslutet.

Om avgiften inte betalas i tid, ska tillsynsmyndigheten lämna den obetalda avgiften till indrivning. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

**14 §** En beslutad upphandlingsskadeavgift faller bort, om beslutet inte har kunnat verkställas inom fem år från att det fick laga kraft.

### **Överklagande**

**15 §** Tillsynsmyndighetens beslut om upphandlingsskadeavgift eller förelägganden får överklagas till den förvaltningsrätt i vars domkrets den som beslutet riktar sig till har sin hemvist. När ett beslut överklagas är tillsynsmyndigheten motpart i domstolen.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

- 
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.
  2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för sådana upphandlingar som har påbörjats före ikraftträdandet.

### 3 Förslag till lag om ändring i lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner

Härigenom föreskrivs<sup>1</sup> i fråga om lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner

*dels* att 17 och 18 kap. ska upphöra att gälla,

*dels* att 1 kap. 1 §, 10 kap. 14 § och 15 kap. 9 och 11 §§ ska ha följande lydelse,

*dels* att det ska införas ett nytt kapitel, 17 kap., av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse*

*Föreslagen lydelse*

#### 1 kap.

##### 1 §

Innehållet i denna lag är uppdelat enligt följande:

<i>1 kap. – Lagens innehåll, tillämpningsområde och definitioner</i>	<i>– lagens innehåll, tillämpningsområde och definitioner (1 kap.),</i>
<i>2 kap. – Blandad upphandling</i>	<i>– blandad upphandling (2 kap.),</i>
<i>3 kap. – Undantag från lagens tillämpningsområde</i>	<i>– undantag från lagens tillämpningsområde (3 kap.),</i>
<i>4 kap. – Allmänna bestämmelser</i>	<i>– allmänna bestämmelser (4 kap.),</i>
<i>5 kap. – Tröskelvärde</i>	<i>– tröskelvärde (5 kap.),</i>
<i>6 kap. – Förfarandet vid upphandling</i>	<i>– förfarandet vid upphandling (6 kap.),</i>
<i>7 kap. – Tekniska krav och funktionskrav</i>	<i>– tekniska krav och funktionskrav (7 kap.),</i>
<i>8 kap. – Annonsering av upphandling</i>	<i>– annonsering av upphandling (8 kap.),</i>
<i>9 kap. – Tidsfrister för anbudsansökningar och anbud</i>	<i>– tidsfrister för anbudsansökningar och anbud (9 kap.),</i>
<i>10 kap. – Kommunikation, information till leverantörer och dokumentation</i>	<i>– kommunikation, information till leverantörer och dokumentation (10 kap.),</i>
<i>11 kap. – Uteslutning av leverantörer</i>	<i>– uteslutning av leverantörer (11 kap.),</i>
<i>12 kap. – Kvalificering</i>	<i>– kvalificering (12 kap.),</i>
<i>13 kap. – Utvärdering av anbud och tilldelning av koncessioner</i>	<i>– utvärdering av anbud och tilldelning av koncessioner (13 kap.),</i>
<i>14 kap. – Fullgörande av koncessioner</i>	<i>– fullgörande av koncessioner (14 kap.),</i>
<i>15 kap. – Upphandling av koncessioner under tröskelvärdet och upphandling av koncessioner som avser tjänster enligt bilaga 3</i>	<i>– upphandling av koncessioner under tröskelvärdet och upphandling av koncessioner som avser tjänster enligt bilaga 3 (15 kap.),</i>
<i>16 kap. – Avtalsspärr, överprövning och skadestånd</i>	<i>– avtalsspärr, överprövning och skadestånd (16 kap.), och</i>

<sup>1</sup> Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/23/EU av den 26 februari 2014 om tilldelning av koncessioner, i den ursprungliga lydelsen.

17 kap. – Upphandlingsskadeavgift

18 kap. – Tillsyn

Till lagen hör följande bilagor:

*Bilaga 1* – Förteckning över byggentreprenadkontrakt

*Bilaga 2* – Förteckning över verksamheter som utövas av upphandlande enheter

*Bilaga 3* – Förteckning över sociala tjänster och andra särskilda tjänster

– *tillsyn och upphandlings- skadeavgift (17 kap.).*

– Förteckning över byggentreprenadkontrakt (*bilaga 1*),

– Förteckning över verksamheter som utövas av upphandlande enheter (*bilaga 2*), och

– Förteckning över sociala tjänster och andra särskilda tjänster (*bilaga 3*).

## 10 kap.

### 14 §

En upphandlande myndighet eller enhet ska dokumentera genomförandet av en upphandling. Dokumentationen ska vara tillräcklig för att *motivera myndighetens eller enhetens* beslut under upphandlingens samtliga skeden.

En upphandlande myndighet eller enhet ska *löpande* dokumentera genomförandet av en upphandling. Dokumentationen ska vara tillräcklig för att *myndigheten eller enheten ska kunna motivera sina* beslut under upphandlingens samtliga skeden.

*Dokumentationen ska vara slutförd senast 30 dagar efter att den upphandlande myndigheten eller enheten har ingått avtal eller fattat beslut om att avbryta upphandlingen.*

## 15 kap.

### 9 §

En upphandlande myndighet eller enhet ska dokumentera genomförandet av en upphandling som görs enligt detta kapitel. Dokumentationen ska vara tillräcklig för att *motivera myndighetens eller enhetens* beslut under upphandlingens samtliga skeden.

En upphandlande myndighet eller enhet ska *löpande* dokumentera genomförandet av en upphandling som görs enligt detta kapitel. Dokumentationen ska vara tillräcklig för att *myndigheten eller enheten ska kunna motivera sina* beslut under upphandlingens samtliga skeden.

*Dokumentationen ska vara slutförd senast 30 dagar efter att den upphandlande myndigheten eller enheten har ingått avtal eller fattat beslut om att avbryta upphandlingen.*



## 11 §

- Vid upphandling enligt detta kapitel gäller
- 16 kap. om avtalsspärr, överprövning och skadestånd,
  - 17 kap. om upphandlings-skadeavgift, *och*
  - 18 kap. om tillsyn.
- 16 kap. om avtalsspärr, överprövning och skadestånd, *och*
  - 17 kap. om *tillsyn och* upphandlingsskadeavgift.

**17 kap. Tillsyn och upphandlingsskadeavgift****Tillsyn***Allmänna bestämmelser om tillsyn*

**1 §** Den myndighet som regeringen bestämmer ska utöva tillsyn över att denna lag följs.

**2 §** Tillsynsmyndigheten får hämta in upplysningar som är nödvändiga för tillsynsverksamheten från en upphandlande myndighet eller enhet eller den som tillsynsmyndigheten bedömer vara en upphandlande myndighet eller enhet. Om det behövs på grund av brådska, materialets omfång eller något annat förhållande, får upplysningarna hämtas in genom besök hos den upphandlande myndigheten eller enheten.

**3 §** En upphandlande myndighet eller enhet eller den som tillsynsmyndigheten bedömer vara en upphandlande myndighet eller enhet är skyldig att lämna de upplysningar som tillsynsmyndigheten begär för sin tillsyn.

*Förelägganden*

**4 §** Tillsynsmyndigheten får förelägga en upphandlande myndighet eller enhet eller den som tillsynsmyndigheten bedömer vara en upphandlande myndighet eller enhet att besluta om riktlinjer för direktupphandling enligt 15 kap. 6 §.

**5 §** Om det behövs för att tillsynsmyndigheten ska kunna utöva tillsyn får myndigheten förelägga en upphandlande myndighet eller enhet eller den som tillsynsmyndigheten bedömer vara en upphandlande myndighet eller enhet att lämna uppgifter, visa upp en handling eller lämna över en kopia av handlingen.

**Upphandlingsskadeavgift***Beslut om upphandlingsskadeavgift*

**6 §** Tillsynsmyndigheten ska besluta att en upphandlande myndighet eller enhet ska betala en särskild avgift (upphandlingsskadeavgift) om en allmän förvaltningsdomstol i ett avgörande som fått laga kraft har fastställt

1. att ett avtal får bestå, trots att det har slutits i strid med bestämmelserna om avtalsspärr i 16 kap. 1, 3 eller 8 §, eller

2. att ett avtal får bestå på grund av tvingande hänsyn till ett allmänintresse enligt 16 kap. 14 §.

**7 §** Tillsynsmyndigheten får besluta att en upphandlande myndighet eller enhet ska betala en upphandlingsskadeavgift om den upphandlande myndigheten eller enheten har slutit ett avtal med en leverantör utan föregående annonsering enligt 8 kap. 1 eller 2 § eller 15 kap. 5 §.

**8 §** I ringa fall ska någon upphandlingsskadeavgift inte påföras. Vidare får eftergift beviljas om det finns synnerliga skäl.

#### *Upphandlingsskadeavgiftens storlek*

**9 §** Upphandlingsskadeavgiften ska uppgå till lägst 10 000 kronor och högst 20 000 000 kronor. Avgiften får inte överstiga tio procent av upphandlingens värde enligt 5 kap.

Vid fastställande av upphandlingsskadeavgiftens storlek ska särskild hänsyn tas till hur allvarlig överträdelsen är.

#### *Tidsfrister för beslut om avgift*

**10 §** Ett beslut om upphandlingsskadeavgift enligt 6 § ska meddelas inom sex månader från den tidpunkt då det avgörande som beslutet grundas på fick laga kraft.

**11 §** Ett beslut om upphandlingsskadeavgift enligt 7 § ska meddelas inom två år från det att avtalet slöts. Beslutet får dock inte meddelas innan tiden för att ansöka om överprövning av ett avtals giltighet har löpt ut.

Om en eller flera leverantörer har ansökt om överprövning av avtalets giltighet får ett beslut om upphandlingsskadeavgift inte meddelas förrän samtliga beslut med anledning av överprövningen har fått laga kraft. Beslutet ska då meddelas inom sex månader från den tidpunkt då samtliga beslut med anledning av överprövningen fick laga kraft.

#### *Betalning av avgift*

**12 §** Upphandlingsskadeavgiften tillfaller staten.

**13 §** En upphandlingsskadeavgift ska betalas till tillsynsmyndigheten inom 30 dagar från det att beslutet fick laga kraft eller inom den längre tid som anges i beslutet.

Om avgiften inte betalas i tid, ska tillsynsmyndigheten lämna den obetalda avgiften till indrivning. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

**14 §** En beslutad upphandlingsskadeavgift faller bort, om beslutet inte har kunnat verkställas inom fem år från att det fick laga kraft.

### **Överklagande**

**15 §** Tillsynsmyndighetens beslut om upphandlingsskadeavgift eller förelägganden får överklagas till den förvaltningsrätt i vars domkrets den som beslutet riktar sig till har sin hemvist. När ett beslut överklagas är tillsynsmyndigheten motpart i domstolen.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.
2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för sådana upphandlingar som har påbörjats före ikraftträdandet.

## 4 Förslag till lag om ändring i lagen (2010:1065) om kollektivtrafik

Härigenom föreskrivs att 4 a kap. 6, 10 och 11 §§ och 5 kap. 4 § lagen (2010:1065) om kollektivtrafik ska ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse*

*Föreslagen lydelse*

### 4 a kap.

#### 6 §<sup>1</sup>

Vid konkurrensutsättning enligt artikel 5.3 i EU:s kollektivtrafikförordning tillämpas följande bestämmelser i lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner:

- 4 kap. 1–9 §§ (allmänna bestämmelser),
- 5 kap. 3 § (värdetidpunkt),
- 6 kap. (förfarandet vid upphandling),
- 7 kap. (tekniska krav och funktionskrav),
- 8 kap. (annonsering av upphandling), utom 2 och 8 §§,
- 9 kap. (tidsfrister för anbudsansökningar och anbud),
- 10 kap. (kommunikation, information till leverantörer och dokumentation),
- 11 kap. (uteslutning av leverantörer),
- 12 kap. (kvalificering),
- 13 kap. (utvärdering av anbud och tilldelning av koncessioner),
- 14 kap. (fullgörande av koncessioner), utom 9 §,
- 16 kap. (avtalsspärr, överprövning och skadestånd), och
- 17 kap. (upphandlingsskadeavgift).

#### 10 §<sup>2</sup>

Vid sådan direkttilldelning som avses i 7 § tillämpas följande bestämmelser i lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner:

- 4 kap. 1 och 3 §§ (principer för upphandling av koncessioner),
- 10 kap. 12 § (underrättelse om beslut) och 14 § (dokumentation),
- 16 kap. (avtalsspärr, överprövning och skadestånd), utom 2 och 3 §§, och
- 17 kap. (upphandlingsskadeavgift).

När lagen om upphandling av koncessioner tillämpas ska det som sägs i

1. 16 kap. 6 § första stycket om överträdelse av andra bestämmelser i den lagen i stället avse överträdelse av 7 eller 8 §,

2. 16 kap. 13 § första stycket om när rätten ska besluta att ett avtal är ogiltigt, i stället gälla om artikel 7.2 i EU:s kollektivtrafikförordning, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/2338 av den 14 december 2016 om ändring av förordning (EG) nr 1370/2007 vad gäller öppnandet av marknaden för inrikes persontrafik på järnväg, inte har beaktats eller om avtalet har slutits i strid med 7 eller 8 §, och

<sup>1</sup> Senaste lydelse 2016:1212.

<sup>2</sup> Senaste lydelse 2022:378.

3. 16 kap. 20 § om skyldigheten att ersätta skada i stället gälla vid överträdelse av de principer för upphandling av koncessioner som gäller enligt första stycket eller vid överträdelse av 7 eller 8 §.

#### 11 §<sup>3</sup>

Vid direkttilldelning enligt artikel 5.2 eller 5.3a, tilldelning enligt artikel 5.3b eller nödåtgärder enligt artikel 5.5 i EU:s kollektivtrafikförordning tillämpas följande bestämmelser i lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner:

- 10 kap. 14 § (dokumentation),
- 16 kap. 4–21 §§ (överprövning och skadestånd), och
- 17 kap. (upphandlingsskadeav- – 17 kap. 6–15 §§ (upphandlingsskadeavgift).

Vid direkttilldelning enligt artikel 5.3a, tilldelning enligt artikel 5.3b eller nödåtgärder enligt artikel 5.5 i EU:s kollektivtrafikförordning ska även 4 kap. 3 § (beaktande av miljö, social- och arbetsrättsliga hänsyn) lagen om upphandling av koncessioner tillämpas.

När lagen om upphandling av koncessioner tillämpas ska det som sägs i 1. 16 kap. 6 § första stycket om överträdelse av de grundläggande principerna eller andra bestämmelser i den lagen i stället avse överträdelse av artikel 5.2, 5.3a, 5.3b eller 5.5 i EU:s kollektivtrafikförordning, i lydelsen enligt förordning (EU) 2016/2338,

2. 16 kap. 13 § om när rätten ska besluta att ett avtal är ogiltigt, i stället gälla om avtalet slutits i strid med artikel 5.2, 5.3a, 5.3b eller 5.5 i EU:s kollektivtrafikförordning, i lydelsen enligt förordning (EU) 2016/2338, och

3. 16 kap. 20 § om skyldigheten att ersätta skada i stället gälla om artikel 5.2, 5.3a, 5.3b eller 5.5 i EU:s kollektivtrafikförordning, i lydelsen enligt förordning (EU) 2016/2338, inte följts.

### 5 kap.

#### 4 §<sup>4</sup>

Den myndighet som regeringen bestämmer ska utöva tillsyn över upphandling av kollektivtrafik enligt 4 a kap. och enligt artikel 5 i EU:s kollektivtrafikförordning. Vid denna tillsyn tillämpas 18 kap. lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner.

Den myndighet som regeringen bestämmer ska utöva tillsyn över upphandling av kollektivtrafik enligt 4 a kap. och enligt artikel 5 i EU:s kollektivtrafikförordning. Vid denna tillsyn tillämpas 17 kap. 1–5 och 15 §§ lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner.

*När lagen om upphandling av koncessioner tillämpas ska det som sägs i 17 kap. 4 § i den lagen om föreläggande gälla i fråga om riktlinjer enligt 4 a kap. 9 §.*

<sup>3</sup> Senaste lydelse 2022:378.

<sup>4</sup> Senaste lydelse 2016:1212.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2024.
2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för sådana upphandlingar som har påbörjats före ikraftträdandet.